

Gaandeweg

JULLIE VIEREN DE JOODSE FEESTEN, wij vieren onze christelijke feesten, wanneer kunnen wij nu eens samen een feest vieren?’ vroeg een christen aan een rabbijn.
 ‘Wanneer het regent,’ was het antwoord.
 Of de rabbijn dat uit de Bijbel kon aantonen. Dat kon hij zeker.

‘Lees maar in Psalm 65 vers 14. ‘De landouwen zijn bekleed met kudde, de dalen tooien zich met koren, zij jubelen elkander toe, ook zingen zij.’ Dat gebeurt na een fikse regenbui. Direct daarop gaat Psalm 66 vers 1 verder met: ‘Juicht voor God, heel de aarde.’ Na de regen behoort dus niet alleen het Joodse volk te juichen en feest te vieren, maar de hele aarde, alle volken. Jullie christenen ook.’

Op 23 september jongstleden had het in Nîmes niet geregend maar kwamen Joden en christenen wel bijeen om samen het Loofhuttenfeest te vieren. Soekkot. Het Bijbelse feest van de tenten dat herinnert aan de tocht van de Israëlieten door de woestijn, veertig jaren lang, van de exodus uit Egypte naar de intocht in het beloofde land. In de eerste eeuwen na Christus heeft de kerk een aantal Bijbelse hoogtijden, waaronder het Loofhuttenfeest, niet in het kerkelijke jaar opgenomen, maar het jodendom heeft ze altijd in acht blijven houden, tot op de huidige dag.

Joods-christelijke vriendschap

Sinds de jaren 1970 zijn ook Jezusgelovige Joden deze hoogtijden gaan vieren, als een manier om hun Joodse identiteit te uiten en aan hun kinderen door te geven. Velen (niet allen) noemen zich ‘messiaanse’ of Messiasbelijdende Joden. Hoe vieren zij Soekkot? De kerk heeft hiervoor geen vormen ontwikkeld dus putten zij geheel uit de Joodse traditie en verbinden ze die met elementen uit het Nieuwe Testament. Onder christenen uit de volken is er de laatste jaren een groeiende belangstelling voor de manier waarop Messiasbelijdende Joden de Bijbelse feesten vieren die in de kerk niet aan bod zijn gekomen. Ook in onze woonplaats Nîmes en omstreken.

Wij maken deel uit van de vereniging Elim, bestaande uit evangelische christenen uit onze regio, waaronder ook enkele Joodse gelovigen. Het tweeledige doel is een vriendschappelijke band met de Joodse gemeenschap te ontwikkelen en in de kerk aandacht te schenken en vorm te geven aan de Joodse wortels van de christelijke geloofspraktijk. Tot aan Covid gingen we ieder jaar als christenen en Joden een dag ergens naar toe. Het ene jaar bezochten we historische synagogen, het andere jaar een interneringskamp voor Joden tijdens de Tweede Wereldoorlog. Dat schept een band, en leidt tot heel wat gesprekken. Daarnaast doen we mee aan lezingen

van de plaatselijke afdeling van de Franse *Amitié Juéo-chrétienne* (in Nederland bekend als de Jules Isaac Stichting). Ook worden we uitgenodigd voor culturele activiteiten van de Joodse gemeenschap.

Een van de leden van onze vereniging, een Jezusgelovige Jodin, geeft Hebreeuwse les aan zowel christelijke als enkele Joodse leergierigen, in het Joodse gemeenschapscentrum in Nîmes. Enkel van ons bezoeken regelmatig de sabbatsbijeenkomsten in de plaatselijke synagoge.

Doorgaans wordt er in de Joods-christelijke dialoog van Joodse zijde een blokkade opgeworpen wanneer Messiasbelijdende volksgenoten daarin betrokken worden. In Nîmes is dat geheel niet het geval. Dat is een unieke situatie waarvoor we dankbaar zijn.

In de mobiele Soekkah

En we vieren samen feest. Een werkgroep heeft een grote mobiele Loofhut gebouwd die ieder jaar wordt opgesteld op het terrein van telkens een andere kerk. Daar vinden dan enkele bijeenkomsten plaats, gekoppeld aan informeel samenzijn. Voor één van de bijeenkomsten wordt de Joodse gemeenschap uitgenodigd. Vorig jaar gebeurde dat voor het eerst. Enkel gaven er aarzelend gevolg aan. ‘Voor het eerst van ons leven zetten wij voet op kerkelijke grond,’ zei de voorzitter van de synagoge toen veelbetekenend. Dit jaar mochten we een grote groep verwelkomen, inclusief Benjamin

Afriat, de orthodoxe rabbijn, een enthousiasteling die nieuw leven blaast in 'zijn' kleine geloofsgemeenschap.

Enkele officiële toespraken zetten de toon. Daarna verrichtte de rabbijn de liturgische opening, inclusief het traditionele breken en delen van brood met honing. Zowel hij als Evert spraken over de betekenis van Soekkot voor gelovigen in deze tijd. Hun verhalen sloten helemaal bij elkaar aan. De rabbijn verklaarde de betekenis van de *loelav*, de bos takken met een citrusvrucht die men tijdens van Soekkot in de hand neemt. 'Deze toont ons dat de ware gelovige iemand is die Gods woord aandachtig bestudeert én deze dagelijks in praktijk brengt.' En hij knikte instemmend toen iemand van onze groep vertelde dat Soekkot eraan herinnert dat we als gelovigen op weg zijn naar de toekomst die de Eeuwige heeft beloofd, en dat we 'onderweg' leven in de kwetsbare tent van ons aardse bestaan.

Samen Psalmen zingen

Wat ons raakte, was dat we door heel de viering heen als Joden en christenen samen Messiaanse liederen zongen, op teksten uit de Psalmen, in het Hebreeuwse en het Frans. Na afloop kon ieder meedoen in de Israëliëse reidansen, aangestuurd door enkele christenen die zich hierin hebben gespecialiseerd. Sommigen verkozen de rol van kijkers. Uiteindelijk vonden we elkaar allen bij het buffet met koosjere gerechten.

Commissies en colleges

Evert is blij dat de landelijke commissies waarvan hij deel uitmaakt, weer fysiek bijeen mogen komen: de Israëlcommissies van de Evangelische Alliantie en van de Raad van Protestantse Kerken, en de theologische commissie van de Baptistenfederatie. Ook kan hij weer naar de Evangelische Theologische Faculteiten in Leuven en in Vaux-sur-Seine (nabij Parijs) om daar colleges te geven.

Daar komen altijd nog wel heel wat videovergaderingen bij. Voor kleinschalige besprekingen tussendoor is dit echt een uitkomst, het bespaart heel wat reistijd en reiskosten. Zo kan Evert vanuit huis meedoen aan de redactievergaderingen van het Engelse missionaire tijdschrift *Vista*, en aan de werkbijeenkomsten van het *Schuman Centre* voor Europese Studies waarvan Evert 'senior researcher' is. Dat laatste is verbonden aan Jeugd met een Opdracht en gevestigd in Amsterdam maar er zijn medewerkers in diverse landen. We zitten thans volop in de voorbereidingen van het jaarlijkse *State of Europe Forum* dat in mei 2022 gaat plaatsvinden in Parijs. Zie www.schumancentre.eu/frontpage/

Bejaardentehuis

Deze viering van Loofhutten sprong er echt uit, in het geheel van onze wedervaringen in de afgelopen maanden. Daarom openen we ons bulletin ermee. Een enkele keer vraagt iemand ons wel eens waarmee we beiden bezig zijn, nu het project Gaandeweg officieel beëindigd is maar we onze bediening nog wel voortzetten, voor zover we daartoe gelegenheid krijgen. Dan verwonderen we ons erover dat we bij zoveel dingen betrokken mogen zijn die te maken hebben met Gods Koninkrijk. En dat we daar telkens de fysieke energie voor krijgen.

Nu we dit schrijven, komt Janna net terug uit een stadje in de bergen anderhalf uur rijden bij ons vandaan: Valleraugue. Daar is een klein bejaardentehuis, opgericht door een evangelische pastor en nog altijd van christelijke signatuur. Het bestuur wil graag dat daar wekelijks een eredienst wordt gehouden voor de enkele tientallen bewoners. Daarvoor zijn vier vrijwilligers benaderd waaronder Janna, die dit bij toerbeurten verzorgen. Ze heeft veel tijd besteed aan zowel de inhoudelijke als de technische kant. Twee anderen gingen met haar mee, een chauffeur en iemand voor de gitaarbegeleiding van de liederen. Wat een investering van tijd en menskracht! Terwijl het zo moeilijk is te communiceren met de bewoners, velen lijden aan Alzheimer. Janna heeft er gemengde gevoelens over. Het bestuur moet na enige tijd de balans opmaken of dit misschien niet eenvoudiger kan.

In Covid-beschermende kledij gaat Janna voor in de dienst in het bejaardentehuis in Valleraugue

Daarentegen was Janna zeer bemoedigd door de maandelijkse bijeenkomst van de groep 'vrouw en geloof'. Ze besteedt veel tijd aan de voorbereiding, ze schakelt anderen in om een actief aandeel te leveren. Het belangrijkste is wat deze vrouwen voor elkaar mogen betekenen, in de moeilijke weg die ze vaak gaan.

Niet naar Wisła

Er is nog zoveel meer te vertellen van ons reilen en zeilen, maar we beperken ons tot één onderwerp. In november was het de bedoeling dat we naar Warschau en dan naar de zuid-Poolse stadje Wisła zouden reizen om daar deel te nemen aan de grootschalige conferentie 'Europa 21', over evangelisatie in Europa, georganiseerd door de Europese afdeling van het *Lausanne Comité voor Wereldevangelisatie* (LCWE) – ware het niet dat de aanhoudende Covid-epidemie opnieuw de plannen kwam verstoren. Opnieuw, want dit congres was eerst gepland in 2020 en werd toen vanwege diezelfde Covid een jaar uitgesteld. Dit jaar besloot het organiserende team het gebeuren niet nog eens uit te stellen, maar om te zetten in een online conferentie.

Wel jammer, want evenals de overige 800 deelnemers hadden we veel liever een echt congres meegemaakt, inclusief de vaak zo interessante en verrijkende persoonlijke contacten tussen de geprogrammeerde sessies door.

De evangelisch lutherse kerk in het centrum van Wisła

Ook zouden we graag Wisła, zijn schitterende natuurlijke omgeving, zijn geschiedenis en zijn kerkelijk leven hebben verkend. Met haar 12000 inwoners is dit de enige stad in het o zo rooms-katholieke Polen waarvan de inwoners in meerderheid protestant zijn. Zo'n gegeven maakt je nieuwsgierig. Misschien komt het daar later nog wel eens van, denken we, hopen we.

Lausanne Comité

Even een korte informatie over de organisator. Het Lausanne Comité ontstaan uit het grote wereldcongres voor evangelisatie, dat in 1974 plaatsvond in Lausanne, op initiatief van Billy Graham en de toenmalige *World Evangelical Fellowship*. Daar werd een belangrijke verklaring aangenomen over de theologische basis en de praktische uitwerking van de missie van de kerk, het zogenaamde *Lausanne Verbond*. Vrijwel alle evangelische missionaire organisaties en allianties beschouwen deze tekst als hun grondslag. Het Lausanne Verbond betekende een doorbraak in de discussie over de verhouding tussen woord en daad, dat wil zeggen tussen enerzijds de

verkondiging van het evangelie en de oproep tot bekeering, en anderzijds de sociale actie voor een rechtvaardiger samenleving.

Vanaf 1974 is er rondom dat Lausanne Comité een heel netwerk van organisaties, theologen, en missionaire werkers ontstaan, de zogenaamde Lausanne Beweging. Zij is in de loop der jaren uitgegroeid tot welhaast het belangrijkste platform voor zending en evangelisatie in de evangelische beweging wereldwijd. Om de zoveel tijd belegt het Lausanne Comité een wereldcongres waar enkele duizenden gedelegeerden zich bezinnen over de voortgang van het evangelie, de uitdagingen in de verschillende culturele contexten, hete theologische hangijzers en praktische kwesties.

Het tot nu toe laatste wereldcongres vond plaats in Kaapstad, in 2010. Daar werd de Kaapstad Verbintenis opgesteld (*Cape Town Commitment*). Deze mooie verklaring is gebaseerd op de gedachte van 'integrale missie'. Integraal wil zeggen dat alle opdrachten die de kerk in de wereld heeft te vervullen, met elkaar samenhangen: Jezus volgen op alle terreinen van het dagelijkse leven (discipelschap), het evangelie bekendmaken, geloofsgemeenschappen vormen, medemensen helpen, bidden voor de overheid, zich inzetten voor gerechtigheid en voor de schepping, voor mensenrechten en godsdienstvrijheid. Dat alles hoort volgens de Kaapstad Verbintenis bij 'missie'. En die gedachte werken de gedelegeerden sindsdien uit in hun organisaties, theologische cursussen en kerkelijke instellingen.

Meer informatie over de 'Lausanne beweging' vindt u zonder moeite op het Internet.

En Europa dan?

Gelet op het brede aandachtsveld van de Lausanne Beweging en haar visie voor evangelisatie is het vreemd dat zij sinds haar begin in 1974 nog nooit Europa als zodanig op de agenda heeft gezet. Het was dus hoog tijd dat 'Lausanne' deze leemte opvulde met het congres 'Europa 21'. Daaraan ging twee jaar voorbereiding vooraf waaraan ook Evert mocht deelnemen. Over tal van thema's werden artikelen verzameld en op een website geplaatst, en daaromheen werden online 'conversaties' gevormd waaraan belangstellenden konden deelnemen, al naar gelang het thema dat hem of haar interesseerde. Uit die conversaties is het programma van de conferentie voortgekomen.

Logo en thema van het congres Europe 21

**DYNAMIC GOSPEL
NEW EUROPE**

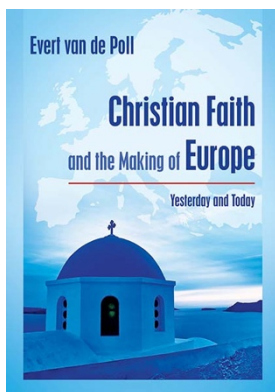
CONVERSATION
AND GATHERING

Theologen en praktijkmensen wereldwijd zijn het er steeds meer over eens dat Europa een grote en specifieke missionaire uitdaging vormt, omdat dit een bijzondere context is.

In landen buiten Europa heeft het christendom een vrij jonge geschiedenis van niet meer dan enkele eeuwen, in Europa is het al aanwezig vanaf de eerste eeuw, en vanaf de vierde eeuw werd het de dominante, zelfs officiële religie, die door de staat werd beschermd en bevorderd. Zodoende is de hele cultuur en samenleving van alle Europese landen in grote mate bepaald door de Bijbel en het christelijk geloof.

Tegelijkertijd is Europa het meest gesecculariseerde deel van de wereld. Nergens anders is er zoveel afval van het christelijk geloof en zijn er zoveel alternatieve, wereldlijke filosofieën, politieke ideologieën en levensstijlen opgekomen, die geen rekening houden met God. Dit Nergens anders is dit proces van secularisering zo lang aan de gang. Daardoor zijn de politiek, de media, de universiteiten en de publieke ruimte in de samenleving vergaand gescheiden van het christelijk geloof, of van welke religie dan ook.

Toch is Europa zeker niet post-christelijk, zoals vaak wordt gesteld. De hele samenleving is doortrokken van waarden en gebruiken die oorspronkelijk verbonden waren met de Bijbel en het christelijk geloof, bijvoorbeeld de individuele menselijke waardigheid, solidariteit tussen arm en rijk, en feestdagen als Kerst en Pasen. Veel gesecculariseerde Europeanen zijn gehecht aan het culturele erfgoed van het christendom, van kathedralen en kloosters tot literatuur en klassieke muziek. Tal van postmoderne nomaden begaan de aloude pelgrimswegen dwars door Europa naar een of ander christelijk heiligmakend.

Tweede herziene editie van Europaboek

Over de rol van het christelijk geloof in de Europese samenleving, vroeger en nu, heeft Evert uitvoerig geschreven in zijn artikelen, tot en met zijn jongste boek *Christian Faith and the Making of Europe, Yesterday and Today*. Daarvan verscheen in september de tweede herziene uitgave, bij uitgeverij VTR in Neurenberg (Duitsland). U kunt het op Bol.com bekijken en bestellen, vrij van portokosten.

Nominaal christendom

In Nederland is ruim de helft van de bevolking niet religieus, maar met dat percentage behoort het tot de uitzonderingen in Europa, samen met Tsjechië, het oosten van Duitsland, en Estland. Over heel West-Europa gerekend identificeert de grote meerderheid van de bevolking zich als christen – gemiddeld 71 procent –, ook al gaat een minderheid regelmatig (minstens eens per maand) naar een kerkdienst – gemiddeld 22 procent. Zo blijkt uit recent onderzoek van het Pew Research Forum. In Oost-Europa liggen beide cijfers nog veel hoger. Reken dus maar uit: ongeveer de helft van de Europese bevolking is christelijk in naam maar niet kerkelijk meelevend. Eén op de twee! Sociologen noemen dit verschijnsel ‘nominaal christendom’ (in de zin van ‘alleen in naam’).

Over dit verschijnsel ging de lezing van Evert tijdens het genoemde congres van het Lausanne Comité. Het was een samenvatting van de twee onderzoekartikelen die hij had geschreven voor de Consultatie over Nominaal Christendom in 2018 in Rome, georganiseerd door hetzelfde Lausanne Comité. Wie hierin geïnteresseerd is, kan het volledige artikel vinden op onze website www.evertvandepoll.com onder de rubriek ‘artikelen’. Of klikken op [deze link](#).

We schrijven dit bulletin aan het begin van Advent, de vier weken voor Kerst die vanouds in het teken staan van de verwachting van de komst van de Verlosser, de Christus oftewel de Messias. Hij is gekomen, Gods Zoon werd mens in Jezus, geboren uit de maagd Maria. Dat vierten we straks met Kerst. Ook zal Hij eenmaal terugkomen om Gods Koninkrijk definitief te vestigen op aarde. In deze tijd van klimaatverandering is er veel angst voor de rampen die ons worden voorspeld. Sommigen spreken van de ondergang van onze beschaving. Wat is het dan een troost te weten dat God zijn schepping niet loslaat, en dat Hij de geschiedenis dwars door alles heen leidt naar de beloofde toekomst: een nieuwe hemel en een nieuwe aarde waar gerechtigheid woont. We mogen de Verlosser nu al kennen in ons leven. Hij is het licht dat we in deze wereld ten diepste nodig hebben. Daarom heeft Kerst voor ons een veel diepere zin dan wat de commercie en de consumptielust ervan maken.

Lieve vrienden, we zijn dankbaar voor uw belangstelling in ons werk. Voor uw meeleven op afstand. En voor de stoffelijke ondersteuning die we mogen ontvangen. Moge de Here God u bemoedigen op de weg die u gaat. We wensen u vrede toe en alle goeds.

Een hartelijke groet,

Evert en Janna

Informatie over boeken, artikelen, conferenties: www.evertvandepoll.com

Tel. (+33) 6 88 02 07 00 – Email yvandepoll@orange.fr

Giften, zoals voorheen via: IBAN - NL37 INGB 0008 3286 47 t.n.v. Evangeliegemeente Reveil, o.v.v. Gaandeweg